

การจัดการความรู้

งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล (IC)

หัวข้อในการจัดการความรู้ (Knowledge Vision)

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยอุจจาระร่วงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเกิดจากเชื้อ *Clostridium difficile*

ในหอผู้ป่วย 11/1

วัน/เดือน/ปี ที่จัดการความรู้.....15 มิถุนายน 2559.....

2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.	นางสาวทัศนีย์ ลิ้มปิโสภณ	ผู้จัดการความรู้ (KM Manager)
2.	นางอริสรา ปัทธิสามะ	คุณอำนวย (Facilitator)
3.	นางสาวเชิดศิริ ใจฉลาด	คุณอำนวย (Facilitator)
4.	นางสาวเพ็ญจันทร์ ภูมิลา	คุณลิขิต (Note Taker)
5.	นางปรารธนา กันทอน	คุณกิจ (KP)
6.	นางสาวมณีพรรณ จำปาแดง	คุณกิจ (KP)
7.	นางสาวอรุณี โคกกระเจาย	คุณกิจ (KP)
8.	นางสาวภาวิ ศรีประมวณ	คุณกิจ (KP)
9.	นางสาวลัดดาวัลย์ ศรีแสง	คุณกิจ (KP)

3. วิธีการ/รูปแบบการจัดการความรู้ (กรณีระบุ)

- ☒ Dialog
☐ Success Story Telling (SST)
☐ The World Cafe
☐ อื่นๆ กรุณาระบุ.....

4. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันโรคอุจจาระร่วงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเกิดจากเชื้อ *Clostridium difficile* ถือเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในโรงพยาบาลและหอผู้ป่วย เชื้อกระจายโดยการสัมผัสและบุคลากรยังดูแลผู้ป่วยที่แพร่กระจายผ่านการสัมผัสได้ยังไม่เหมาะสม ทำให้โรงพยาบาลและผู้ป่วยเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการนอนโรงพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังคงมีผู้ติดเชื้อ *Clostridium difficile* 2-5 ราย/เดือน (ระยะเวลาตั้งแต่ ม.ค. – พ.ค. 2559) เพื่อความเข้าใจของบุคลากรและการดูแลผู้ป่วยที่ถูกต้องจึงต้องมีการจัดการความรู้เรื่องนี้ขึ้น

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อ *Clostridium difficile* ในหอผู้ป่วย 11/1 และลดอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาล
2. เพื่อให้บุคลากรหอผู้ป่วย 11/1 มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องในการดูแลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเกิดจากเชื้อ *Clostridium difficile*
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อที่เป็นปัญหาหรือจุดอ่อนของหน่วยงาน

6. เป้าหมาย

บุคลากรหอผู้ป่วย 11/1 สามารถดูแลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเกิดจากเชื้อ *Clostridium difficile* เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อได้อย่างถูกต้อง และเข้าใจมากขึ้น สามารถอธิบายญาติผู้ป่วยได้ และไม่มีการแพร่กระจายเชื้อ *Clostridium difficile* ในหอผู้ป่วย 11/1

7. กระบวนการจัดการความรู้

กระบวนการ	รายละเอียดกิจกรรม	สรุป/วิเคราะห์/ประเมินผล
พยาบาลควบคุมการติดเชื้อแจ้งประเด็นการสนทนา	ทราบว่าทางหอผู้ป่วยพิเศษ 11/1 มีผู้ป่วยอุจจาระร่วงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเกิดจากเชื้อ <i>Clostridium difficile</i> นอนรักษาตัวอยู่ 1 ราย สามารถแพร่กระจายเชื้อได้ทางการสัมผัส ในวันนี้เราจะมาอภิปรายกัน 3 หัวข้อ คือ 1.การทำความเข้าใจและรู้จักกับเชื้อ 2.การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ 3.การทำความสะอาดสิ่งแวดล้อมผู้ป่วย อยากทราบว่าพยาบาลหอผู้ป่วย 11/1 มีแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงซึ่งเกิดจากเชื้อ <i>Clostridium difficile</i> อย่างไรบ้าง	พยาบาลควบคุมการติดเชื้อชี้แจงสถานการณ์ บอกหัวข้ออภิปราย และขอทราบวิธีการดูแลโรคอุจจาระร่วง <i>Clostridium difficile</i>
หอผู้ป่วยพิเศษ 11/1 แจ้งปัญหา	ทางเราทราบจากการรับ-ส่งเวร แพทย์และ Nurse in charge ในเวรที่รับผู้ป่วยแจ้งว่าต้องทำ Contact isolation ผู้ป่วย ร่วมไปกับการ Contact Precautions เช่น เวลาเข้าไปทำหัตถการต้องสวมถุงมือและเสื้อกาวน์ และทิ้งลงถังขยะสีแดงเท่านั้น ล้างมือด้วยน้ำสบู่ แต่ไม่ทราบว่าต้องทำการ Contact isolation ผู้ป่วยกี่วัน และทำความสะอาดหลังผู้ป่วยถ่ายทุกครั้งหรือไม่	พยาบาลหอผู้ป่วยพิเศษ 11/1 ทบทวนการดูแลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง <i>Clostridium difficile</i> และถามคำถามที่ต้องการทราบ

กระบวนการ	รายละเอียดกิจกรรม	สรุป/วิเคราะห์/ประเมินผล
พยาบาลควบคุมการติดเชื้ออธิบายและตอบคำถาม	โรคอุจจาระร่วงจากเชื้อ <i>Clostridium difficile</i> ที่เกี่ยวข้องกับ การใช้ยาปฏิชีวนะ เกิดจาก ผู้ป่วยได้รับเชื้อ <i>Clostridium difficile</i> แบบไม่มีอาการอยู่ก่อน เมื่อได้รับยาปฏิชีวนะนานๆจะฆ่าเชื้อ bacteria ประจำถิ่นบริเวณลำไส้ของผู้ป่วย ในขณะที่ bacteria ประจำถิ่นถูกฆ่าไป ยาปฏิชีวนะไม่สามารถฆ่าเชื้อ <i>Clostridium difficile</i> ได้ ทำให้เชื้อ <i>Clostridium difficile</i> เพิ่มจำนวนในลำไส้และเชื้อสร้าง toxin ทำให้ผู้ป่วยอุจจาระร่วง คนปกติที่มีเชื้อประจำถิ่นเป็นปกติ แม้รับเชื้อ <i>Clostridium difficile</i> แต่ไม่ได้ใช้ยาปฏิชีวนะก็จะไม่เกิดโรค เชื้อ <i>Clostridium difficile</i> สามารถสร้างสปอร์ได้ ซึ่งสปอร์นี้จะปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมและกระจายผ่านการสัมผัส การใช้ alcohol ไม่สามารถทำลายสปอร์ของเชื้อได้ ต้องแนะนำญาติผู้ป่วยว่าห้ามใช้ alcohol hand rub ล้างมือให้ล้างมือด้วยน้ำสบู่เป็นการล้างให้สปอร์หลุดออกจากมือและอธิบายถึงการที่เราต้อง Contact isolation เพื่อแยกผู้ป่วย ลดการแพร่กระจายเชื้อ การ Contact isolation ผู้ป่วยจะเลิก Contact เมื่อผู้ป่วยหยุดถ่ายและไม่มีอาการถ่ายเหลวแล้ว	พยาบาลควบคุมการติดเชื้ออธิบายเกี่ยวกับโรคและการ Contact isolation ผู้ป่วย เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ
สรุป ICN + หอผู้ป่วยพิเศษ 11/1 ที่ได้	สรุป คือ ผู้ป่วยทุกราย ที่ต้องเสียในโรงพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าได้รับยาปฏิชีวนะอยู่ ควรดูแลผู้ป่วยด้วยการระวังป้องกันแบบ Contact Precautions ด้วยการสวมถุงมือและเสื้อกาวน์ เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไปเลย ตลอดจนทำความสะอาดด้วย 0.5% sodium hypochlorite เพราะน้ำยานี้สามารถทำลายสปอร์ของเชื้อในสิ่งแวดล้อมได้และล้างมือด้วยน้ำสบู่แทน alcohol โดยไม่ต้องรอให้ผล lab <i>Clostridium difficile</i> เป็นบวก เพราะผล lab มีความไวต่ำ	พยาบาลควบคุมการติดเชื้อสรุปถึงสาเหตุที่เกิดโรคและวิธีการป้องกันตนเองเพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อไว้ก่อนทราบผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ

Key Success Factor (ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ สรุปจากกระบวนการจัดการความรู้ในข้อ.4)

1. การมีแนวทางปฏิบัติที่มีเป้าหมายคือลดการแพร่กระจายร่วมกันในหอผู้ป่วย 11/1
2. เพิ่มพูนทักษะสมรรถนะบุคลากรหอผู้ป่วย 11/1 ในการดูแลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเกิดจากเชื้อ *Clostridium difficile*
3. สัมพันธภาพที่ดีและการทำงานเป็นทีม
4. พัฒนาความรู้พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ เพื่อไปสร้างแนวทางการดูแลผู้ป่วยต่อไป

นวัตกรรมหรือสิ่งที่ได้จากการจัดการความรู้ (แบบหลักฐาน)

- ☐ คู่มือ
☐ แผ่นพับ
☐ पोสเตอร์

หรือ ☒ มีการเผยแพร่ความรู้ช่องทางต่างๆ ระบุ เอกสารระเบียบปฏิบัติเรื่องน้ำยาการทำความสะอาดสิ่งแวดล้อมผู้ป่วย ที่สามารถทำความสะอาดเชื้อ *Clostridium difficile* ได้
จัดทำโดย : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล (IC) และงานอาชีวอนามัย
(แก้ไขล่าสุด 17 มีนาคม 2559)

After Action Review (AAR)

1. ท่านคิดว่าท่านบรรลุในเรื่องใดบ้าง
  - การทำงานเป็นทีม มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกลุ่มกัน และมีการแสดงความคิดเห็นในหัวข้อการดูแลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเกิดจากเชื้อ *Clostridium difficile* ทำให้รู้จุดแข็งและจุดอ่อนของหน่วยงาน
2. ท่านคิดว่าเรื่องใดที่ไม่บรรลุ
  - ไม่มี
3. ท่านต้องการให้ปรับขั้นตอนใดบ้างในกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
  - ไม่มี
4. ท่านสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาได้อย่างไร
  - จัดอบรมบุคลากรในหอผู้ป่วย ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในการดูแลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเกิดจากเชื้อ *Clostridium difficile* และไม่มีการแพร่กระจายเชื้อ

ภาพประกอบ

.....
(นายแพทย์พัชรสาร ลีนะสมิต)

หัวหน้าหน่วยงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ

.....
(รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงสิริภา ช้างศิริกุลชัย)

รองผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์ฯ ฝ่ายการแพทย์